

Federatie voor Begrafenisinstellingen zonder winstoogmerk

Nieuwsbrief FKB

COLOFON

Deze Nieuwsbrief is het digitale informatieblad van de FKB. De FKB wil de belangen behartigen van uitvaartverenigingen.

Info: <http://www.f-k-b.nl>

Wilt u de Nieuwsbrief ontvangen?
Aanmelden via www.f-k-b.nl

Secretariaat van de FKB
mw. G.W. Nijland-Wevers
Telefoon: 0546-577981
E-mail: secretaris@f-k-b.nl

Heeft u informatie die geschikt is voor deze Nieuwsbrief?

Mail die dan naar:
secretaris@f-k-b.nl

FKB

**een levende vereniging
rondom de dood**

Persoonlijk, of niet!?

Als ik een thema ontdek in deze nieuwsbrief, dan zou het het thema “persoonlijk, natuurlijk of natuurlijk niet” kunnen zijn. Want in deze nieuwsbrief komt het naar voren: uitvaarten zo persoonlijk mogelijk, naar de wens van de overledene of de nabestaanden, of juist niet. Want soms bepalen de regels wat wel en wat niet kan. Dat kan een lastig dilemma zijn. Waar trek je de grens? Moet alles kunnen?

Natuurlijk wil je recht doen aan de overledene en de nabestaanden. Maar als je dat wilt doen in een kerk of uitvaartcentrum, wie bepaalt dan wat mag en wat niet mag? Deze nieuwsbrief is geen forum waar stellingen geponeerd worden en waar men dan op kan reageren. Deze nieuwsbrief is een informatiemedium. Om mensen op de hoogte te stellen wat er speelt. en wat er speelt is ook de vraag: hoe persoonlijk mag het zijn. Een vraag om over na te denken.

Ik wens u veel leesplezier.

Afke den Hollander.

In deze nieuwsbrief o.a.

- * Er lijkt hier en daar weer beweging in te komen....
- * Afstand houden bij uitvaart:
‘Een knuffel is zó moeilijk te onderdrukken’
- * Bert van Uitvaartcentrum de Schakel:
‘Niets is onmogelijk als het om een laatste afscheid gaat’
- * Camera bij uitvaart door corona normaal

Er lijkt hier en daar weer beweging in te komen....

Zo langzaam kan er weer meer worden gepland en kan er ook weer meer gebeuren. Natuurlijk kun je virtueel bij elkaar komen en een uur praten via beeldscherm maar elkaar in levenden lijve ontmoeten blijft toch de voorkeur hebben bij velen. Als FKB bestuur hebben we in juli weer een vergadering kunnen plannen.

Binnen het Leger des Heils zijn we bezig met het voorbereiden van de eerste weer geplande kerkdienst op zondag 5 juli. Nog wat haken en ogen, zeker ook door de te nemen afstandsmaatregelen, maar ook het zingen blijft een probleem. Afstand zal nog wel lukken, maar echt fijn is ook dat niet. Wel noodzaak. Gisteren ook weer een vergadering gehad van het armoedeplatform, de schuldpreventiegroep, en daar gesproken over de afgelopen tijd. Toenemende vragen naar ondersteuning, toenemende schuldenproblematieken, en waar wij verder mee bezig zijn en gaan.

Ook ontspannende inspannende bezigheden. Vanmorgen. In afgelopen tijd door vrijwilligers heel veel fysiek werk verzet en het hele natuurgebied is nu voor 99% schoon. Bijna 100 autobanden liggen ergens middenin nu op een stapel. Een stuk of 10 grote tractorbanden waren niet te tillen. En tientallen gevulde vuilniszakken zijn inmiddels afgevoerd. Ik heb via Consortium kunnen regelen dat er wat groot materieel komt om de rest af te voeren. Dus vanmorgen het veld in, samen met nog één vrijwilliger, en natuurlijk het groot materieel. Even lekker fysiek bezig. En ook even mogen kijken naar een net in dat gebied aan de oever van de Maas geboren kalfje, en de trotse Galloway-moeder. Ontspannen met wat inspanning, en een prachtig mooi schoon natuurgebied.

Vanavond weer, in de tropische hitte, met de muzikanten de straat op en musiceren bij drie adressen. Heel fijn!

Mijn gedachtecronkel?

Zo zie ik dan ook bestuurders van verenigingen soms bezig met hun vereniging. Vrijwilligers die veel werk verrichten en bestuur dat dan soms met wat extra inspanning kan zorgen dat er weer één geheel en mooi resultaat staat.

Fijn dat allen zich zo blijven inzetten!

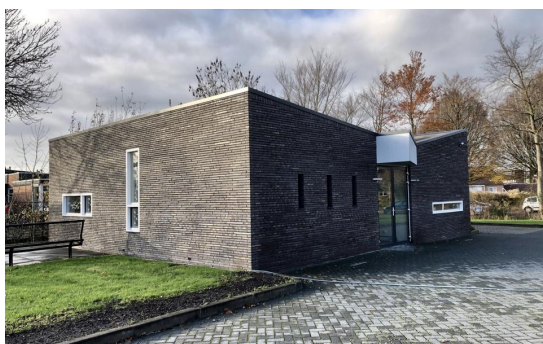
Meer samen, samen meer!

(J.J. den Hollander – Voorzitter FKB – Illikhoven, 24 juni 2020).

(vereniging(en) in navolgend artikel GEEN FKB vereniging).

Leden uitvaartvereniging 'Laatste Eer' Noordwolde stappen over naar Steenwijk

De 1265 leden van de uitvaartvereniging De Laatste Eer in Noordwolde stappen per 1 oktober over naar de gelijknamige uitvaartverzorging annex verzekeraar in Steenwijk. De aula wordt verkocht. Dat hebben de leden dinsdagavond tijdens een bijzondere ledenvergadering besloten. De vergadering werd onder bijzondere (corona)omstandigheden gehouden. Omdat er maximaal 30 leden in de zaal van 't Buurthuis mochten zitten. Er moest dus driemaal worden vergaderd. Daarbij had het bestuur in Noordwolde de hulp in-

geroepen van de Federatie van Uitvaartverenigingen in Friesland om het allemaal in goede banen te leiden. De vorige vergadering liep nogal in de soep, zo stelt federatiebestuurslid Dirk Schotanus. Op 4 december liepen de emoties in de veel te kleine kamer van de aula hoog op en werd afgezien van verkoop van de aula voor 152.000 euro aan uitverzorger Kiers uit Frederiksoord. Die trok daarop zijn bod in en is ook niet meer geïnteresseerd. Het bestuur zou nog met een kandidaat-koper in gesprek zijn.

Daar werd toen wel besloten eerst een onderzoekscommissie in te stellen. Die heeft zich de afgelopen maanden gebogen over de problematische financiële situatie. Die commissie stelde vast dat er sprake was van fraude en er werd aangifte gedaan tegen de penningmeester. Hangende het onderzoek werden dinsdagavond geen vragen van leden beantwoord over de omvang van de fraude. De financiën stonden niet geheel toevallig ook niet op de agenda.

'De bouw had nooit plaats moeten vinden'

Wel is duidelijk dat los van de fraude de bouw van een eigen nieuwe aula voor zo'n twee ton een grote fout is geweest, zo zegt Schotanus. „De bouw had nooit plaats moeten vinden, een gebouw van 20.000 euro was al te veel geweest. Iedere uitvaartvereniging die nu nog een eigen aula bouwt is niet goed bij zijn hoofd.” De aula werd op 30 januari 2016 geopend. Het leidde tot een verhoging van de lasten met 15.000 euro per jaar. En de lasten van dat pand in combinatie met een te hoog ingeschat aantal uitvaarten zorgden dat eerste begrotingsjaar voor een tekort van 38.000 euro.

Schotanus heeft het boekenonderzoek vanaf 2015 samen gedaan met de commissie. Hij concludeert dat de vereniging er heel slecht voor staat. Daarom werd de leden voorgesteld de aula te verkopen tegen ieder aannemelijk bod. De verkoop van de aula was volgens Schotanus een kwestie van 'take it or leave it'. Zonder de verkoop van de aula zou binnen een week door het bestuur het faillissement worden aangevraagd.

Verder heeft de federatie zich er voor ingezet dat leden weer krijgen waar ze op basis van hun betaling recht op hebben: een uitgekeerd bedrag per uitvaart. Dat geld, het gaat om 800 euro, is er niet meer. En dus kwam het voorstel op tafel om de leden over te dragen aan de vereniging in Steenwijk. Die is bereid 700 euro per uitvaart te betalen en op een kist is een korting van 200 euro mogelijk. De leden hadden weinig keuze, alleen zo zien ze iets van hun geld terug. De leden zullen nog wel een keer op 14 juli bijeen moeten komen voor een besluit tot opheffing van de vereniging.

Bron: Leeuwarder Courant, 23-06-2020, Sjaak.

Uitvaart in coronatijd

Afstand houden bij uitvaart: 'Een knuffel is zó moeilijk te onderdrukken'

Een uitvaart afgelopen april in de Sint Janskathedraal in

Rouwen en medeleven uiten op anderhalve meter afstand, zonder een knuffel of een zoen. De coronamaatregelen lijken steeds lastiger na te leven tijdens een uitvaart. "We proberen ons natuurlijk aan de regels van het RIVM te houden, maar ik ga geen politieagent spelen. Nabijheid is de essentie van mijn vak", zegt uitvaartondernemer Karen Hof.

Hof merkt dat mensen vaak naar een afscheidsbijeenkomst komen met het idee dat ze afstand gaan houden van de rest (huisgenoten niet meegerekend). "Maar als ze dan in de ogen kijken van hun dierbaren, zie je dat ze verzwakken en elkaar toch in de armen vallen. Hun hart

zegt: ik wil een knuffel geven. Dat is zó moeilijk om te onderdrukken."

Als de knuffel komt, is het oké

Ook Silvia Muller, locatiemanager van het crematorium Domstede, haalt mensen niet uit elkaar. "Wij wijzen ze erop, maar als de knuffel dan toch komt, is dat oké. Ik merk wel dat die 1,5-meterregel zo normaal is geworden, dat mensen er ook uit zichzelf mee komen."

En niet alleen de genodigden hebben het moeilijk. "Het personeel heeft het er ook moeilijk mee, merk ik. In het begin was het wel gek om niet even iemands hand vast te houden als je meeloopt naar de kist. Inmiddels verwachten mensen het ook niet meer, omdat ze eraan gewend zijn", zegt Muller.

Worstelen met regelgeving

Toch merken Hof en Muller dat het naleven van de maatregelen aan het afzwakken is. Een trend die uitvaartverzekeraars DELA en Yarden herkennen. Volgens een woordvoerder van DELA werd in het begin goed afstand gehouden tussen de nabestaanden, maar neemt die houding af –net als in de rest van de maatschappij. Ook Yarden zegt genodigden te zien worstelen met de regelgeving.

Wat zijn de regels tijdens een uitvaart?

Voor uitvaart- en afscheidsdiensten en condoleances geldt dat er maximaal dertig personen aanwezig mogen zijn, mits onderling anderhalve meter afstand kan worden gehouden. Ook gelden hierbij de algemene regels: blijf thuis met klachten van koorts, verkoudheid en hoesten.

Vanaf 1 juli wordt het maximaal aantal aanwezigen mogelijk verhoogd naar 100 personen.

Maar hoe is het om in deze periode een begrafenis te hebben van iemand die heel dicht bij je staat? Afgelopen maandag werd de vader van Anja Hoogeveen op 68-jarige leeftijd begraven.

"Het is voor iedereen natuurlijk verschillend", zegt ze, "maar ik had er het grootste gedeelte van de tijd

geen last van dat ik de gasten niet kon knuffelen. Ik merkte dat het vooral voor hen lastig en ongemakkelijk was. ‘Nou ja, ik mag niet dichtbij komen, maar eh, gecondoleerd’, zeiden ze dan.”

“Toen we bij het graf stonden, voelde dat wel heel gek. Iedereen uit elkaar, sommigen op wel tien meter afstand van ons. Op dat moment wil je bij elkaar kruipen”, zegt Hoogeveen.

“Ik had mijn broer en mijn moeder om mee te knuffelen, ik merkte vooral dat de andere gasten moeite hadden met de anderhalve meter afstand. Voor hen is het veel moeilijker, omdat ze misschien het gevoel hebben dat ze niet echt afscheid hebben kunnen nemen.”

De écht belangrijke mensen zijn er

Hoewel de begrafenis van haar vader anders ging dan normaal, kijkt ze er met een positief gevoel op terug.

“Eigenlijk zou ik het zo weer doen op deze manier.”

“Iedereen was er die ik erbij wilde hebben. Normaal zouden we een middag bezig zijn met handjes schudden van mensen die we eigenlijk niet goed kennen. Ik vond het wel fijn dat we dat konden overslaan. De gasten legden hun hand op hun hart om hun medeleven naar ons te tonen.”

Hand op hart

Een veelvoorkomend gebaar, merkt uitvaartondernemer Karen Hof. “Ik merk dat het ongemakkelijk kan zijn om iemand niet te kunnen vastpakken. Mensen spreken uit hoe erg ze het vinden en beginnen daarbij te huilen. Ze voelen zich machteloos.”

Maar er zijn goede alternatieven. “Worden zijn krachtig. En elkaar in de ogen kijken kan heel pakkend en intiem zijn.

Mensen zien dat vaak als koud en kil.”

De anderhalve meter moet geen blokkade zijn voor een goed afscheid, vindt Hof. “We hoeven het niet in elke zin te hebben over corona. Bij een afscheidsbijeenkomst gaat het om de persoon die is overleden, niet om corona.”

Hoe rouw je in tijden van corona?

“Je hebt een enorme behoefte aan een arm om je heen, maar dat kan niet door de anderhalve meter afstand die we moeten bewaren”, zegt rouw- en traumadeskundige Riet Fiddelaers-Jaspers van Expertisecentrum Omgaan met Verlies.

Een knuffel geven of even bij iemand langsgaan die rouwt, zit er nu niet in. Hoe kun je zo iemand dan het beste steunen? “Mensen kunnen op andere manieren dichtbij zijn”, zegt Fiddelaers-Jaspers. “Een cliënt zei dat ze nog nooit had meegemaakt dat mensen zó meeleven. Een boek door de brievenbus, een ovenschotel voor de deur, heel veel kaartjes, mensen die videobellen: mensen proberen toch op allerlei manieren nabij te zijn.”

Nog een tip: “Vraag of je iets voor iemand kunt doen, bijvoorbeeld boodschappen, of iets koken. En niet alleen bellen. Iemands gezicht zien werkt kalmerend, dus videobellen of wandelen met voldoende afstand is ook een idee.”

Bron: RTL nieuws, 19-06-2020, Sjaak.

Bert van Uitvaartcentrum de Schakel: 'Niets is onmogelijk als het om een laatste afscheid gaat'

Als er iemand in je omgeving overlijdt, is dat vreselijk. Het is dan heel fijn als de uitvaartverzorgers warm, empathisch en begripvol zijn. Cheryl en Bert van uitvaartcentrum De Schakel denken graag met je mee. "Ook in deze periode doen we er alles aan om de laatste wens te respecteren."

Cheryl en Bert hielpen onlangs een familie met een bijzondere uitvaart. De overledene had namelijk een speciale wens. Bert van Uitvaartcentrum de Schakel vertelt: "Volgens haar familie heeft deze mevrouw altijd gezegd: 'bij mijn afscheid wil ik een drankje en gefrituurde hapjes. Een patatje, een kaassoufflé, een lekkere frikandel en het belangrijkste: kroketten van Dungelmann'."

Strikte regels in deze periode

Bert vertelt verder: "Maar dat is natuurlijk lastig te realiseren tijdens deze coronatijd. Een periode waar ook wij als uitvaartverzorgers mee te maken hebben. Er gelden strikte regels: maximaal 30 personen, 1,5 meter afstand, geen groepsvorming en, voor dit verhaal niet geheel onbelangrijk, consumpties mogen alleen onder strikte voorwaarden. Toch wilden wij graag de wens van deze mevrouw respecteren en uitvoeren. Dat was lastig, maar niet onmogelijk. We besloten de firma 'Friet-uurtje' in te huren. Een snackwagen die op locatie komt."

Aan de wens voldoen

Uitvaartcentrum De Schakel is een klein, intiem centrum midden in Delft, maar bezit een stuk eigen terrein met voldoende ruimte om de frietkraam te plaatsen. Bert legt uit: "Uiteraard hebben we ons gehouden aan de richtlijnen van het RIVM en hield iedereen voldoende afstand. Op deze manier hebben we toch kunnen voldoen aan de wens van de overledene. Ook hebben we voor de nabestaanden een uniek en onvergetelijk afscheid kunnen creëren. En dat is voor ons een gevoel van voldoening in deze moeilijke en onzekere coronaperiode."

Bron: In de buurt, Delft, 03-06-2020, Sjaak.

Camera bij uitvaart door corona normaal

Elbert Overduin (r.) filmt uitvaarten met een speciale telefoon met liveverbinding. De grote camera bij Maurice Sonnemans (l.) wordt gebruikt voor trouwreportages.

Het op afstand volgen van een begrafenis was een uitzondering in de uitvaartwereld. Door het coronavirus is het in één keer normaal geworden. Het filmen of livestreamen van uitvaarten heeft Swype, het bedrijf van Elbert Overduin en Maurice Sonnemans, op de kaart gezet. „Soms moesten we negen uitvaarten op één dag uitzenden.”

Persoonlijke videomarketing. Dat is de oorspronkelijke business van Swype. Overduin (26) en Sonnemans (25) waren vroeger buurjongens. Vorig jaar kwamen ze op het idee om samen videoboodschappen te gaan verzorgen voor bedrijven.

Sonnemans: „Eigenlijk was het idee simpel. Een ondernemer sprak één keer een goede boodschap in, wij filmden dat. Daarna noemde een collega een hele lijst namen van potentiële klanten op. Die monteerden wij in de video en zo maakten wij in drie uurtjes 500 video's waarbij potentiële klanten met hun eigen naam werden aangesproken.”

Dat concept begint net een beetje aan te slaan als de coronacrisis uitbreekt. In één klap verdwijnen de opdrachten voor Swype als sneeuw voor de zon. Via zijn schoonvader, ds. A. Schot uit Nunspeet, hoort Overduin dat begrafenisondernemer Vos uit Uddel iemand zoekt om begrafenissen te filmen zodat mensen thuis mee kunnen kijken. De twee ondernemers besluiten die handschoen op te pakken.

In het begin streamt Swype vooral veel uitvaarten in Nunspeet, waar het coronavirus veel dodelijke slachtoffers eist. Overduin filmt en Sonnemans kijkt vanuit het kantoor in Amersfoort mee. Via een oortje staan de twee met elkaar in contact. Sonnemans: „Soms is het nodig om de filmende collega wat bij te sturen, bijvoorbeeld als iets niet helemaal goed in beeld is.”

Verbinding

Via een dubbele 4G-netwerkverbinding worden de beelden rechtstreeks doorgestuurd naar Amersfoort. Daar zorgt Sonnemans dat mensen thuis de uitvaart kunnen volgen. „Bij de begrafenis van oud- SGP-Kamerlid Van den Berg keken er wel 4000 mensen mee. Dan moet het wel in orde zijn allemaal.”

Van het een komt het ander. Al gauw wordt Swype gevraagd begrafenissen door het hele land te streamen. Momenteel heeft Swype zo'n vijftig uitvaartondernemers als klant. Tijdens de piek van de coronacrisis streamt Swype wel eens negen uitvaarten op één dag. „Ons team is gegroeid van drie naar elf personen in twee maanden.”

Tijdens het filmen probeert Overduin zo min mogelijk op te vallen. „Ik ben er, maar eigenlijk ben ik er ook niet.” Professionaliteit staat hoog in het vaandel. Dat betekent niet dat de begrafenissen hem niets meer doen. „Tijdens een uitvaart van een jongen van 7 bleef ik een uur lang professioneel. Terug in de auto zei ik tegen Maurice: „Ik verbreek even de verbinding, ik moet even huilen.” Toen kwam alles er uit. Dan kan het, dan mag het ook.”

Inmiddels zijn er steeds meer kerkenraden die besluiten om een vaste cameraopstelling aan te laten leggen in de kerk. Overduin hoopt niet dat het kerken en gemeenten in de gereformeerde gezindte uiteen drijft. „Filmen in de kerk en op de begraafplaats blijft een gevoelig punt. We krijgen wel eens het verzoek om bepaalde familieleden niet in beeld te brengen. Dat is nog redelijk eenvoudig op te lossen. Maar we hebben ook meegemaakt dat een predikant de stekkertjes uit onze apparatuur trok, omdat hij niet in beeld wilde komen. Terwijl alles was afgestemd met de kerkenraad, begrafenisondernemer en familie.”

Kerkdiensten

Overduin en Sonnemans denken dat het livestreamen van kerkdiensten door het coronavirus meer meengood is geworden. Ze zijn er zelfs een derde tak van hun bedrijf voor begonnen: dienstmeekijken. nl. „Kerken krijgen op die site een eigen pagina waardoor ze geen gebruik hoeven te maken van Youtube. Mensen die nooit meer in een kerk kwamen, volgen weer kerkdiensten. Ze raken daar zo aan gewend, dat je er niet na enkele maanden corona mee kunt stoppen.”

serie Bedrijf & corona

De coronacrisis pakt verschillend uit voor bedrijven. Veel ondernemers ondervinden schade, sommige profiteren juist. Deel 14 in een serie. Volgende week deel 15.

Gegevens onderneming

Naam: Swype B.V.

Plaats: Amersfoort

Sinds: 2019

Activiteit: marketingvideo's, livestreams kerkdiensten en uitvaarten

Medewerkers: 11

Gevolgen coronacrisis: omzet laatste drie maanden is meer dan in heel 2019

Bron: Reformatorisch Dagblad, 08-06-2020, Sjaak.

Thea Douma en haar man Auwe van Uitvaartverzorging Rivierenland bij een lege kist. Ook uitvaartondernemers ervaren coronamaatregelen bij uitvaarten soms als schrijnend. © William Hoogteyling

‘Het maken van keuzes bij de uitvaart is soms schrijnend’

BEESD - Per 1 juli mogen 100 mensen een uitvaart bijwonen in plaats van de maximaal 30 van nu. Ongetwijfeld een opluchting voor nabestaanden, maar ook voor uitvaartondernemers als Thea Douma van Uitvaartverzorging Rivierenland.

“Er mogen nu 30 mensen bij een uitvaart zijn. Het maken van keuzes vind ik soms heel schrijnend. Daar heb ik de meeste moeite mee. Dan zie ik mensen eigenlijk dubbel verlies lijden”, vertelt Douma, die samen met haar man Auwe en medewerkster Antonette van Druten Uitvaartverzorging Rivierenland in Beesd runt.

We hadden een familie die bestond uit 33 personen. Ik had echt medelijden met ze.
Thea Douma

„We hadden een familie die bestond uit 33 personen. Ik had echt medelijden met ze. Maar in het crematorium mogen nu eenmaal niet meer dan 30 mensen en ergens anders ook niet. Ik probeerde of de drie die over waren, dan niet in een ruimte ernaast konden meekijken op de livestream, zodat ze toch in hetzelfde gebouw aanwezig waren. Maar zelfs dat mocht niet. Regels zijn regels.”

25 procent meer uitvaarten

„We hebben het verschrikkelijk druk, er is ook een medewerker bijgekomen. Vanaf half maart tot eind april helemaal. In die periode hebben we ongeveer 25 procent meer uitvaarten gehad dan vorig jaar. Zeker in het begin word je er zelf ook bang van. Dan denk je: wat gebeurt er? Je moet als een maanmannetje aange-

kleed de verpleeghuizen in, dat is zo moeilijk en zo afstandelijk.”

Je probeert er het beste van te maken, zoekt samen met de familie naar oplossingen.

„Het is allemaal echt vreselijk. Maar het is zoals het is. Je probeert er het beste van te maken, zoekt samen met de familie naar oplossingen. En je moet creatief kunnen zijn. Ik hoor vaak terug, dat het ondanks de corona-maatregelen een mooi en waardig afscheid was. Een afscheid met alleen je kinderen en kleinkinderen kan ook heel bijzonder en intiem zijn. Ik vind het ook wel weer mooi om ervoor te zorgen dat families er toch goed op terug kunnen kijken.”

„Wij doen er daarom alles aan om onze ideeën uitgevoerd te krijgen. Dat de regels niet overal hetzelfde zijn, vind ik moeilijk. In de ene gemeente mag je wel een erehaag en in de andere gemeente niet. En als je een locatie wilt huren voor 30 mensen en er is geen horeca en dus ook geen horecaverunning, dan gaat de ene gemeente daar anders mee om dan de andere. Dat zijn dingen waar je tegenaan loopt en waarvoor je moet knokken om dat dan toch voor elkaar te krijgen.”

Contact met de familie

„Als het telefoontje komt dat iemand is overleden, gaan wij erheen. Er zijn uitvaartondernemingen die als regel hebben dat ze dat niet doen, maar ik vind dat eerst contact met de familie heel belangrijk. Als ze geen klachten hebben en we 1,5 meter aanhouden, is er voor mij niks aan de hand. Ik draag dan ook geen beschermende kleding zoals een masker of een schort. Alleen als er iemand bij is die klachten heeft, ga ik niet.”

Beschermende kleding

„De verzorging wordt wel helemaal gedaan in beschermende kleding. Zeker in de verpleeghuizen, maar ook thuis. Mensen denken dat heel veel niet meer kan, maar je kunt gewoon thuis opbaren. Ook als iemand aan corona is overleden.”

„Het is wel belangrijk dat je diegene de eerste dagen liefst niet aanraakt. Daarna kan dat, maar moet je goed je handen wassen. We hebben mooie, doorzichtige plexiglasplaten. Daarmee kun je kist afsluiten en de overledene toch zien.”

Wel of niet naast elkaar zitten

„Bij de begrafenis of crematie mogen mensen die bij elkaar wonen naast elkaar gaan zitten. Dus als je tot hetzelfde gezin behoort, kan dat gewoon. Maar je houdt familie toch niet uit elkaar. Families zeggen vaak: we zijn de hele week met zijn allen bij elkaar, hoe kun je dan zeggen dat we rondom het graf niet bij elkaar mogen staan? En mensen hebben hierin natuurlijk ook een eigen verantwoordelijkheid.”

Bron: De Gelderlander, 28-05-2020, Sjaak.

Maakt er gebruik van

Wiej schrieff ongeveer 1860. Doar wordt op het raam etikt. De ôôle buurvrouwe is hen egoane. De buur'n wordt op ereup'n, um te kômm'n "verhenneklèèj'n". Det klèèd lig à sinds 'n èèrst'n trouwdag vuur in de kaste. De buur'n zörgt er met mekaa vuur det de familie, persoonlijk, het uut de tied raak'n van de buurvrouwe, an ezeg kriegt. Één van de buur'n haalt de dôôdskiste op bij de timmerman en 's oamds legt ze met mekaa het dôôde lichaam in de kiste. Nen dag of wat later is de groove. De buur'n zet de kiste ôônder 'n liekbalk op de delle. Vuur de leste kèèr geet het deksel der of. De geest van de gestôrvene kan noar boam'n hen. Noa de trêustende weure van 'n dôômie, slut de timmerman met heult'n pinnekes, vuurgood de kiste. Oaver de dôôi'weg trek de hêèle buurte met noar 't karkhof um de leste eere te bewiez'n. Achter de liekwaag'n, ne klèèdwaag'n met vroole en ôôle keerls. Doarachter ne duustere riego keerls in 't zwart, met hôôge heute Alles wordt duur de buur'n verzörgt. Ôk honderd joar later zeew we nog vôle van disse gebruik'n. Opa stun nog op ebaart op de delle en ôk anzeggers kwamm'n nog an huus. Nog altied wadd'n de hôôge heute in zwang en iederene gung in t zwart. Met peerd en waag'n gung de liekkoetse op 'n karkhof an. Noa de joar'n zestig zôl het rap àmoal ààns word'n. De koetse wôrd'n vervang'n duur nen auto, de buur'nplich verwater'n en begraffenisôôndernemmers namm'n het oaver. Àllèene in de buut'ngebied'n blèèf tut op 'n dag van vandaag nog de noaberlich. Het dôôi'nhuuske wôrd'n een mortuarium. Zô kônn'n de lèu op nen niejmoodse menèere ofscheid nemm'n van neuist'n, familie en bekèènd'n. Wat was Hoolt'n in las, toen het splinternieje mortuarium wier wôrd'n eslôtt'n. Zô'n môôi gebouw, hoe kon det noe! Gelukkig wadd'n der nog mèugelijkheid'n genug, mà toch veul'n het as ne stap trugge. Wat is het dan toch môôi det er ôôndernemmers bint, diet de uitdaging andôrrt en het gehèèl wier oppakt. Zie klèèdt het gebouw hêèmoa opniejs in. Vanof juni kan der op word'n ebaart en begraffeniss'n kônt wier vanof half juni. Het is toch wà fijn dâj' in oen eeg'n plaatse, in alle rôste bij mekaa kônt wêèr met de oaverledene. Noe is het neet zô, dâj' in de riego stoat um der gebruik van te maak'n, mà wiej wêèt mar al te good, dat het zô mar in één kèèr vuur de duure kan stoan. Maakt er dan gebruik van.

Bron: Door columnist De Vèèrkàante Viefkop, Holtens nieuws, 27-05-2020, Sjaak.

V.l.n.r. Caroline, Rienie en Narda ©Amenti Uitvaartverzorging

Narda is begrafenisondernemer: 'De uitvaart loopt anders dan verwacht en dat is moeilijk'

Het is een vreemde tijd. De maatregelen die de overheid neemt tegen verdere verspreiding van het coronavirus zijn begrijpelijk, maar dit heeft ook pijnlijke gevolgen voor nabestaanden van overledenen. "Zij moeten hun gestorven dierbare in alle soberheid begraven of laten cremen."

Een van de gevolgen van alle coronamaatregelen is dat de laatste fase van iemands leven en het afscheid daarna heel anders verloopt dan mensen zich hadden voorgesteld. Narda Delhaas is begrafenisondernemer bij Amenti Uitvaartverzorging en heeft dagelijks te maken met deze lastige situatie. "Ook onze dienstverlening is noodgedwongen teruggebracht tot minimaal contact met de nabestaanden. We voelen ons onthand om niet letterlijk en figuurlijk 'dichtbij' te komen en optimaal tot steun te kunnen zijn."

Boeket van bloemberichten

Er kunnen op dit moment maar een aantal personen aanwezig zijn bij de uitvaart, maar dat betekent niet dat anderen niets kunnen betekenen. "Om dat medeleven toch zichtbaar te maken hebben we een aanvullende dienstverlening opgezet: een boeket bloemberichten als troost voor nabestaanden", zegt Narda. "Een groot boeket van bloemen met kaartjes met persoonlijke boodschappen van al die mensen die anders aanwezig zouden zijn geweest bij de uitvaart. Zo ben je symbolisch toch aanwezig en tot troost."

Bloembericht ©Amenti Uitvaartverzorging

Inlegvel in rouwkaart

“Wij overleggen deze nieuwe dienstverlening altijd met de directe nabestaanden.” Alleen als zij het een mooi idee vinden organiseren ze het. Met een inlegvel in de rouwkaart nodigen zij als uitvaartverzorger de mensen uit om een bloembericht te bestellen. Dat hoeft de familie niet zelf te doen. “Op het inlegvel leggen we uit hoe het werkt. Wij zorgen dat de bloemen met de kaartjes in een vaas aanwezig zijn bij de uitvaart. De nabestaanden krijgen de vaas na afloop mee. De bloemen vergaan, maar de berichten zullen de nabestaanden lang tot troost zijn.”

Je hart luchten

Nabestaanden worden op dit moment dus met allerlei regels geconfronteerd waardoor het afscheid en de uitvaart niet geregeld kunnen worden zoals ze dat zouden willen. “Naast het verlies kunnen nabestaanden in het rouwproces hier ook nog last van hebben.”

“Je hart luchten bij iemand die zich een voorstelling kan maken van de situatie kan dan mogelijk helpen. Daarom hebben wij besloten om een luisterlijn op te zetten zolang de huidige maatregelen van kracht zijn”, vertelt Narda.

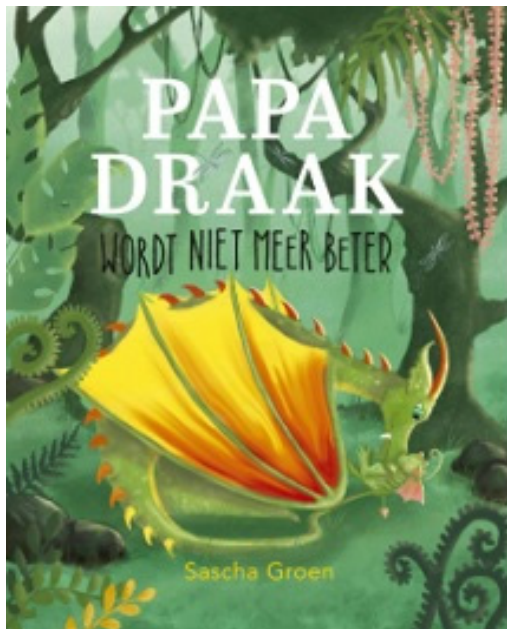
Luisteren

“Onze zzp-er en rouwbegeleider Liesbeth Bauer luistert naar iedereen die behoefte heeft om zijn of haar verhaal te doen als nabestaande. Dit is voor iedereen: ouder, kind, kleinkind, oom of tante, maar ook een goede vriend of vriendin die bijvoorbeeld niet uit haar hoofd krijgt dat ze haar vriend(in) niet meer heeft kunnen zien en geen afscheid heeft kunnen nemen.” Narda merkt dat de huidige situatie invloed heeft op het rouwproces. “Als het kan helpen om hier als professional – Liesbeth kent de situaties – iets in te kunnen doen, namelijk luisteren, dan bieden wij dit graag aan.”

De luisterlijn van Amenti Uitvaartverzorging is vanaf vrijdag 24 april elke maandag en vrijdag bereikbaar van 10.00 tot 12.00 uur op telefoonnummer: 06 15018361. Bij drukte of als ze merken dat ze niet voldoende tijd en aandacht aan je verhaal kunnen besteden, dan vragen ze of ze je op een later tijdstip terug kunnen bellen. Er zijn geen kosten aan het telefoongesprek verbonden.

Bron: In de buurt, Gouda, 24-04-2020, Sjaak.

Papa Draak wordt niet meer beter

Papa Draak leert Drakie vliegen, vuurspuwen en nog veel meer. Maar op een dag wordt papa Draak ziek. Zo ziek, dat hij niet meer beter kan worden. Drakie, haar grote broer Vonk en mama Draak zijn erg verdrietig, maar ze proberen papa Draak zo veel mogelijk te helpen. Papa krijgt zijvleugels, zodat hij toch nog een tijdje kan vliegen. Tot zelfs dat niet meer kan en ze door moeten zonder papa Draak.

In dit liefdevolle prentenboek voor peuters en kleuters wordt op een eerlijke manier over ziekte, de dood en rouw verteld.

Over Sascha Groen

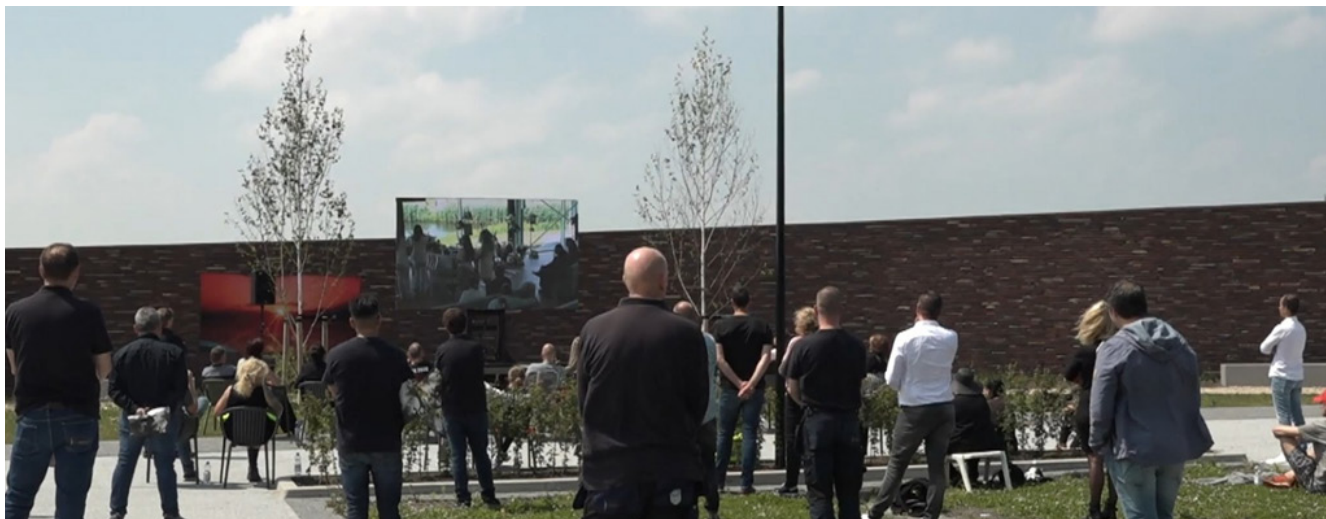
Sascha Groen is moeder van twee kinderen en getrouwd met Anjo, die op 35-jarige leeftijd de diagnose ALS kreeg. Met Papa Draak wordt niet meer beter wil ze troost bieden aan kinderen met een ongeneeslijk zieke ouder.

Sascha Groen over haar boek:

Ik schreef het boek Papa Draak wordt niet meer beter, omdat ik onze kinderen en kinderen die hetzelfde meemaken een troostboek gun. Een verhaal als het onze, eerlijk en herkenbaar. Een verdrietig verhaal, maar ook één met ruimte voor grapjes. Humor is in ons gezin heel belangrijk. De kern van het verhaal is dat Papa Draak doorleeft in de kinderen. In de vaardigheden die ze van hem leerden, de liefde die hij ze gaf en de eigenschappen die ze van hem hebben. Geschreven vanuit het motto van mijn man: "Het gaat er niet om wat je meeneemt, maar om wat je achterlaat."

Papa Draak wordt niet meer beter | Sascha Groen | ISBN 978 94 92901 68 2 | € 14,99 | Uitgeverij Witte Leeuw | Vanaf 3 jaar | Verschijnt: 27 mei 2020-05-29, Sjaak.

Toch alle familie en vrienden bij uitvaart door beeldscherm bij crematorium

ALKMAAR/EGMOND AAN DEN HOEF - Maar dertig mensen mogen door de coronamaatregelen bij een uitvaart aanwezig zijn. Maar wat doe je als je een grote familie hebt? Dan regel je een videoverbinding zodat iedereen het afscheid kan volgen. In Alkmaar werd die stream op een beeldscherm op het parkeerterrein van het crematorium vertoond, zodat iedereen toch aanwezig kon zijn. Dat gebeurde nog niet eerder.

De 40-jarige Remco Raven uit Egmond aan den Hoef overleed afgelopen weekend plots aan de gevolgen van een hersenbloeding. Omdat zijn vriendin en hij een samengesteld gezin hebben, is de familie aan de grote kant. Omdat er maar dertig personen bij een uitvaart mogen zijn, bedachten zijn familie en vrienden een mooie oplossing: een videoverbinding bij het crematorium.

“We hebben voorafgaand aan de crematie een erehaag voor Remco”, vertelt een vriendin van de familie, Diana Zwart. “Als iedereen daarna naar huis moet om thuis naar die stream te kijken dan zijn ze te laat en missen ze het. Vandaar dat we bedachten: we doen het hier.”

Maar de gemeente Alkmaar stak een stokje voor de plannen, vanwege de geldende coronavoorschriften. Tot gisteravond. “De familie, Charon Uitvaartverzorging en het crematorium zijn er vreselijk mee bezig geweest om het toch door te laten gaan. De burgemeester heeft gisteren op het laatste moment toch goedkeuring gegeven.”

“En we hebben zelfs twee personen handhaving. Die komen meekijken, want dit schijnt de eerste keer te zijn dat dit zo gebeurt.” De familie en vrienden zijn blij dat alles toch nog is goedgekomen. “We vinden het ook respectvol naar Remco dat we toch met z’n allen aanwezig zijn, op gepaste afstand, om afscheid te nemen. Dat verdient hij zeker.”

Bron: NHnieuws, 20-06-2020, Sjaak.

Troost heeft recht op anderhalve millimeter

COLUMN

Ik heb iemand illegaal geknuffeld. Na een crematie. Het was nogal vervreemdend om afstand te moeten houden van snikkende mensen. Om vriendelijk te knikken naar een demente moeder, wiens dochter in de kist lag. Liever had ik minstens haar hand vastgehouden. Maar een vrouw van 82 aanraken staat in de huidige samenleving bijna gelijk aan doodslag, dus ik hield me in.

Het was een godszegen dat de oude moeder überhaupt toestemming had gekregen om bij de crematie van haar kind te zijn. Er hadden al stemmen geklonken om 'ma' desnoods te ontvoeren. Ik zag voor me hoe ze midden in de nacht vanaf haar balkon naar beneden werd getakeld. Het bleek niet nodig. 'Ma' mocht mee. Met dank aan het tehuis dat dagelijks behept is met de loodzware taak: een balans vinden tussen de strikte RIVM-regels en het zachte behoud van de menselijke maat. Niet te doen.

Abrupt op pauze

En daar zat 'ma'. Op de eerste rij. Een broos wezen. Er werd gefluisterd dat ze achteruitgegaan was. Stelselmatig omringd zijn door vier muren zet geen enkel mens aan tot bloei. De wereld is abrupt op pauze gezet. Vooral in verpleeghuizen. Als er maanden geen muziek van dierbare stemmen klinkt, verdort de ziel. Leven is meer dan een hart dat functioneert. Leven is plezier dat dartelt tussen de rimpeltjes. Een kleinkind op schoot. Een dikke smakkerd, gewoon recht op de mond (zoals mijn oud-tantes me altijd gaven).

Rouwen in coronatijd is ondoenlijk

'Ma' zat glimlachend op de eerste rij. 'Ze is weer onder de mensen,' zei iemand. Ergens hoopte ik dat Vardette Alzheimer haar het besef van deze dood zou ontnemen. Dan had dementie nog een beetje zin. Dan hoefde ze het verdriet niet mee te nemen tot 's nachts onder haar spreid. Rouwen in coronatijd is ondoenlijk, aangezien fysieke troost moeilijker verkrijgbaar is. Troost valt niet te desinfecteren. Troost is met tranen en handen en het liefst heel dichtbij. Troost is even naar buiten, een jasmijnboom zien en vergeten dat je treurig bent

Plaaggeest boven de gesprekken

Het slotwoord klonk. 'Er staat koffie en thee bij de uitgang', zei de uitvaartleider nog. Bijna verontschuldigend. Zoals de blik van de gastvrouw die de warme dranken schonk: 'Het is niet anders. Het spijt ons.' En zo stonden de genodigden na ruim een uur weer buiten met peuk en papieren beker in de hand. 'Er is gelegenheid tot condoleren op de parkeerplaats.' Dat werd niet gezegd. Maar daar kwam het wel op neer. Met het 'verbod op samenscholing' als een plaaggeest boven de gesprekken.

Ik zag hoe 'ma' in de auto werd gezet. Op weg naar alleen. Ik kon het beeld niet verdragen. 'Corona is stom' schreef mijn dochter laatst in grote letters.

'Kom hier,' zei ik tegen de zus van de overledene. We konden er niks aan doen. Het waren onze armen die zich als vanzelf om ons heen sloegen. Het lag niet aan ons. Troost heeft recht op anderhalve millimeter.

Bron: Tubantia, Column Nathalie Baartman, 14-06-2020, Sjaak.

Uw FKB-samenwerkingspartner

Twenthe is

- meer dan 75 jaar een zelfstandige/solvabele uitvaartverzekeraar
- samenwerkingspartner van meer dan 200 uitvaartverenigingen
- specialist in uitvaartverzekeringen (geen andere verzekeringen)
- een no-nonsense organisatie, korte lijnen/persoonlijk contact

Meer samen, samen meer?

Informeer vrijblijvend bij onze buitendienst-inspectie

Regio Noord en West	Henk Schreiber	06-17498509
Regio Oost en Zuid	Cor ter Braak	06-17498499

Voor overige vragen: info@twenthe.nl of bel 053-4312732

Samenstelling Algemeen Bestuur FKB per 25-05-2019

Voorzitter:

Sjaak den Hollander, Illikhoven 14-A,
6116 AL Illikhoven. Tel.: 046 - 4810205
jjdenhollander@planet.nl

Secretariaat:

mw. G.W. Nijland-Wevers
Tel.: 0546 - 577981
secretaris@f-k-b.nl

Penningmeester:

Koos Clemens, Anke Servaesstraat 13,
2162 KR Lisse Tel.: 0252 - 421284
penningmeester@f-k-b.nl

Webmaster:

Johnny Gunnewijk, Meidoornstraat 8,
9501 VZ Stadskanaal Tel.: 0599 - 612027
Gunnewijk@gmail.com

Bestuurslid:

Martin Slippens, Streekweg 347,
1616 AH Hoogkarspel Tel.: 0228 - 526740
mslippens@hetnet.nl

Frenk Lardinois, Florence Nightingalestraat 155
6441 HW Brunssum Tel.: 045 - 5272717
flardi@telfort.nl

Aspirant Bestuurslid:

Herman Borgelink, Maatkamp 21
7482 KC Haaksbergen Tel.: 06 - 22386717
info@barbarahaaksbergen.nl

FKB

een levende vereniging rondom de dood

MEER SAMEN -SAMEN MEER

Bel gerust voor informatie

Wij maken u met plezier verder wegwijs in de FKB en uitvaartland!

Regio Noord/Oost:

*(Groningen / Friesland / Drente / Overijssel /
Gelderland / Flevoland)*

Wilma Nijland Tel.: 0546 - 577981
Herman Borgelink Tel.: 06 - 22386717

Regio West:

(Noord-Holland / Zuid-Holland / Utrecht / Zeeland)

Koos Clemens Tel.: 0252 - 421284
Martin Slippens Tel.: 0228 - 526740

Regio Zuid:

(Noord-Brabant / Limburg)

Sjaak den Hollander Tel.: 046 - 4810205
Frenk Lardinois Tel.: 045 - 5272717

